

**ГЛАВЕН ПРОКУРОР
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Изх. № 142 /.....06.....12.2005 г.
 (Моля, цитирайте при отговор)
 София

*Образуми К. Д. - Ф 9/2005
 Спекторски за доклад за съдебн
 А. Мавиев - Е. Друмевска
 Образуми за 21.12.2005г. по
 въпросите по документите
 № ич.чл.107
 07.12.2005*

До
**Конституционния съд
 на Република България**

И С К А Н Е

от Главния прокурор на Република България
 на основания чл. 150, ал. 1 във вр. с чл. 149,
 ал. 1, т. 2 от Конституцията

ОТНОСНО: Установяване на противоконституционност на разпоредбите на чл.48а и 52а от Кодекса за социалното осигуряване /Загл. изм. - ДВ, бр. 67 от 2003г./Обн., ДВ, бр. 110 от 17.12.1999 г., в сила от 1.01.2000 г.; Решение № 5 на Конституционния съд на РБ от 29.06.2000 г. - бр. 55 от 7.07.2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 4.08.2000 г., изм., бр. 1 от 2.01.2001 г., доп., бр. 35 от 10.04.2001 г., изм., бр. 41 от 24.04.2001 г., изм. и доп., бр. 1 от 4.01.2002 г., в сила от 1.01.2002 г., изм., бр. 10 от 29.01.2002 г., в сила от 1.01.2002 г., изм. и доп., бр. 45 от 30.04.2002 г., в сила от 30.04.2002 г., бр. 74 от 30.07.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., доп., бр. 112 от 29.11.2002 г., изм. и доп., бр. 119 от 27.12.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., доп., бр. 120 от 29.12.2002 г., изм. и доп., бр. 8 от 28.01.2003 г., в сила от 1.03.2003 г., доп., бр. 42 от 9.05.2003 г., изм. и доп., бр. 67 от 29.07.2003 г., доп., бр. 95 от 28.10.2003 г., изм. и доп., бр. 112 от 23.12.2003 г., в сила от 1.01.2004 г., изм., бр. 114 от 30.12.2003 г., изм. и доп., бр. 12 от

13.02.2004 г., изм., бр. 21 от 16.03.2004 г., в сила от 1.01.2004 г., доп., бр. 38 от 11.05.2004 г., изм. и доп., бр. 52 от 18.06.2004 г., в сила от 1.08.2004 г., бр. 53 от 22.06.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., бр. 69 от 6.08.2004 г., в сила от 1.07.2004 г., изм., бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм. и доп., бр.112 от 23.12.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм., бр. 115 от 30.12.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм. и доп., бр. 38 от 3.05.2005 г., изм., бр. 39 от 10.05.2005 г., в сила от 11.02.2006 г., бр. 76 от 20.09.2005 г., в сила от 1.01.2007 г./

Уважаеми дами и господа конституционни съдии,

⇒ Моля Конституционният съд да обяви разпоредбите на чл.48а и чл.52а от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ за противоконституционни поради противоречие с нормите на чл. 47, ал.1 и 2 от Конституцията.

В чл.48а КСО е предвидено, че осигуреното лице има право на обезщетение за бременност и раждане, ако има осигурителен стаж 6 месеца. Член 52а КСО предвижда, че осигуреното лице има право на обезщетение за отглеждане на малко дете, ако има осигурителен стаж 6 месеца.

Посочените две разпоредби на КСО противоречат на чл.47, ал.1 и 2 от Конституцията. Съгласно чл.47, ал.1 от Конституцията отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и *се подпомага* от държавата. Член 47, ал.2 предвижда, че жената-майка се ползва *от особена закрила на държавата*, която ѝ осигурява платен отпуск преди и след раждане,

безплатна акушерска помощ, облекчаване на труда и други социални помощи.

Конституцията урежда осигурителноправна закрила на „двуединна ценност”: живота и здравето на бременната жена с плода, който носи в утробата си, и на майката с новороденото дете. Всяка от тях има своята уникална и най-висока лична и обществена ценност – човешкия живот и здраве.

Същността на майчинството като осигурен социален риск се изразява в обстоятелството, че през времето на неговото протичане осигурената жена е посветена на грижите и усилията по протичане на бременността, раждането и отглеждането на малкото дете. Това не ѝ позволява да работи и изпълнява задълженията си по трудовото или друго правоотношение, свързано с изпълнението на трудова дейност, от които е получавала трудови доходи. Тя е лишена от тях. Срещу това ново състояние жената трябва да бъде осигурена.

Държавата не само е длъжна да подпомага жената-майка, но и да ѝ осигурява „особена закрила”. „Особената закрила” на държавата означава не само отделна и специална защита на жената-майка. Тя означава още и засилена закрила от държавата на жената майка в сравнение със закрилата на другите граждани.

Изискванията за особена закрила на жената майка са безспорни в практиката на Конституционния съд (вж. Решение № 8 от 2 април 1998 г. по конституционно дело № 3/1998 г.) и правната доктрина (вж. Мръчков, В., Осигурително право, С., 2003, с.177-184).

Израз на особения характер на закрилата на жената-майка е и положението, че конституционният законодател не предвижда никакви условия за осигуряване на платен годишен отпуск (и на обезщетението, което се плаща по време на този отпуск). Според Конституцията обезщетение за бременност и раждане и гледане на малко дете следва да се плаща дори и майката да има един ден трудов стаж.

Този подход на Конституцията обаче е нарушен от чл.48а и чл.52а КСО, които предвиждат осигурителна закрила само ако майката има осигурителен стаж 6 месеца. Затова нормите на чл.48а и чл.52а от КСО са противоконституционни.

По изложените съображения Ви моля да обявите за противоконституционни, като противоречащи на чл.47, ал.1 и 2 от Конституцията, разпоредбите на чл.48а и чл.52а от Кодекса за социалното осигуряване.

На основание чл.18, ал.2, т.3 от ПОДКС предлагам като заинтересовани страни по делото да определите Народното събрание на Република България и Министерския съвет на Република България.

Съгласно чл.18, ал.5 от ПОДКС прилагам преписи от искането за предложените заинтересовани институции.

С уважение:

Никола Филчев
Главен прокурор

